

Bertolt Brecht

Visat núm. 2
(octubre 2006)
per Feliu Formosa

És difícil resumir en poques paraules una traducció que ja ha arribat als tres volums de més de set-centes pàgines de les *Obres completes* (el tercer està en curs de publicació), que ha dut a terme l'Institut del Teatre, i que encara s'hi han d'incloure un parell de volums més.

Deixant de banda la traducció de poemes, cançons, ficció en prosa i alguns textos de no-ficció que s'han traduït durant els darrers quaranta anys, les obres de teatre de Brecht mostren una diversitat considerable pel que fa a l'estructura narrativa i al llenguatge. Si comparem, per exemple, una peça primerenca com ara *Baal* (1919) amb *El cercle de guix caucasià* (1944-1945), segurament, l'últim dels grans drames de Brecht, difícilment hi podem reconèixer el mateix autor. Entre les seves obres, hi ha una trajectòria plena d'alts i baixos, influïda en tot moment pels esdeveniments històrics que van condicionar-la.

Dels seus controvertits inicis —el Brecht incisiu, gràfic, commovedor i formalment innovador del primer període de postguerra— passem al Brecht que, amb la col·laboració del músic Kurt Weill (*L'òpera dels tres rals* i *Mahagonny*, 1927-1930), continua formulant la seva teoria del teatre èpic, comença a fer servir un llenguatge més neutre i funcional que el de les «obres didàctiques» i assoleix una síntesi de tots els llenguatges anteriors amb les grans obres escrites a l'exili.

Ens trobem aquí, doncs, amb un autor polièdric i inconfusible al mateix temps, atès que no rebutja un registre del llenguatge que té en compte «la veu del carrer» i que es caracteritza per la «musicalitat». Com el gran poeta líric que és, el dramaturg Brecht obliga constantment els seus traductors a enfrontar-se amb problemes de ritme que no es poden ignorar.

He intentat tenir això present en l'edició actual de les *Obres completes*, traduïdes per Joan Fontcuberta, Clara Formosa, Ramon Monton, Carme Serrallonga, Isabel Negre, Anna Soler-Horta, Heike van Lawick, Pilar Estelrich i per mi mateix, com a traductor, coordinador i revisor.

Catalan writing [Barcelona: ILC; PEN Català] 16-17 (novembre 2002)